

DET KONGELEGE
UTANRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 85

(1999-2000)

**Om samtykke til tiltreding til Unidroit-
konvensjonen av 24. juni 1995 om stolne
eller ulovleg utførte kulturgjenstandar**

*Tilråding frå Utanriksdepartementet av 30. juni 2000, god-
kjend i statsråd same dagen.*

1 Samandrag - bakgrunn

Unidroit-konvensjonen om stolne eller ulovleg utførte kultur-
gjenstandar er av 24. juni 1995. Bakgrunnen for konvensjonen er den auka ulovlege handelen med kulturminne, og den skaden som dette kan føre til, både med omsyn til sjølve gjenstandane og verdskultur-
arven. Konvensjonen inneheld føresegner som regulerer internasjonal tilbakeføring av stolne eller ulovleg utførte kultur-
gjenstandar.

Det internasjonale instituttet for einsarta privatrett (Unidroit) vedtok i 1996 å føre opp vern av kultur-
gjenstandar på arbeidsprogrammet sitt for peri-
oden 1987-89. Arbeidet med dette saksfeltet starta allereie i 1970 då UNESCO utarbeidde ein konvensjon for å hindre og forby ulovleg eksport og import eller eigedoms-
overføring av kulturminne. Spørsmålet om tilslutning til denne konvensjonen er for tida på høyring.

Konvensjonen blei sett i verk 1. juli 1998. Noreg har ikkje underteikna kon-
vensjonen i den tida han var open for underteikning og ratifikasjon, og må såleis tiltre denne.

Pr. 6. april 2000 hadde 30 statar underteikna og 4 tiltrådd konvensjonen. Han var då i kraft for 12 statar.

Eit avtrykk av konvensjonen i engelsk originaltekst med omsetjing til norsk følgjer som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Generelle merknader til konvensjonen

Konvensjonen tek sikte på å motarbeide auka ulovleg handel med kulturgjenstandar med dei skader dette fører med seg. Konvensjonen legg opp til eit internasjonalt samarbeid med detaljerte føresegner om restitusjon og retur av ulovleg utførte eller stolne kulturgjenstandar.

Konvensjonen brukar ordet «kulturgjenstandar». I mange internasjonale konvensjonar, mellom anna den før nemnde UNESCO-konvensjonen, blir omgrepet «kulturminne» bruka. I Unidroit-konvensjonen blir omgrepet «kulturgjenstandar» bruka med den same tydinga. Under tingingane om Unidroit-konvensjonen blei ordet «kulturgjenstandar» oppfatta som meir nøytralt enn ordet «kultureigedom». Det var også ynske om å unngå ordet eigedom i konvensjonen, ettersom det engelske ordet har eit kommersielt innhald som ikkje blir nytta i samanheng med kulturgjenstandar.

Med ulovleg utførte kulturgjenstandar blir rekna gjenstandar som er førde ut frå territoriet til ein konvensjonsstat i strid med lovgjevinga til denne staten om utførsel av kulturgjenstandar. Konvensjonen omfattar ikkje dei tilfella der utførsel har skjedd i strid med anna nasjonal lovgjeving enn den som regulerer vern av kulturarven, og heller ikkje tilfelle der utførselen har skjedd i strid med lovgjevinga til ein stat som ikkje er part i konvensjonen.

Etter konvensjonen har den som har ein stolen eller ulovleg utført kulturgjenstand på tidspunktet for tilbakelevering krav på ei rimeleg skadebot, under føresetnad av at vedkomande utviste rimeleg aktsemd då han skaffa seg gjenstanden. Ved tilbakelevering av stolne kulturgjenstandar skal ein søkje å få den som overdrog gjenstanden, eller einkvar annan som tidlegare har overdrege han, til å betale skadebot. Ved tilbakelevering av ulovleg utførte kulturgjenstandar skal skadebot betalast av den staten som ber om tilbakelevering.

Vidare har konvensjonen reglar om saksanlegg ved tilbakelevering av gjenstandar, medrekna tidsfristar for saksanlegg og oppgåvene til ansvarlege styresmakter. Reglane i konvensjonen skal ikkje ha tilbakeverkande kraft.

3 Merknader til dei einskilde føresegnene i konvensjonen

Konvensjonen har ei fortale og 21 artiklar, og eit vedlegg.

I *fortala* blir det vist til dei skadane som den ulovlege handelen med kulturgjenstandar fører til, og til at konvensjonen har til føremål å lette restitusjon og retur av slike gjenstandar. Konvensjonen inneheld minimumsreglar om restitusjon og retur av kulturgjenstandar. Fortala inneheld ein tolkingsregel som seier at innføring av visse ordningar, til dømes skadebot, som i visse statar er naudsynte for å kunne sikre restitusjon og retur, ikkje treng innførast i andre statar.

Kapittel I fastset verkeområdet til konvensjonen og definisjon av kva som skal reknast for kulturgjenstand i denne samanhengen.

Artikkel 1 slår fast at konvensjonen gjeld internasjonal tilbakeføring av kulturgjenstandar, som enten er stolne eller fjerna frå territoriet til ein stat i strid med lovgjevinga i denne staten.

Artikkel 2 inneheld ein definisjon av kva som blir rekna som kulturgjenstandar i konvensjonen. Kulturgjenstandar er gjenstandar som av religiøse eller ikkje-religiøse årsaker har arkeologisk, førhistorisk, historisk, litterær, kunstnerisk eller vitskapeleg verdi, og som høyrer til ein av dei kategoriane som er førde opp i vedlegget til konvensjonen.

Kapittel II i konvensjonen gjeld restitusjon av stolne kulturminner.

Artikkel 3 inneheld hovudregelen i konvensjonen om at den som har ein stolen kulturgjenstand, skal levere han tilbake. Ein kulturgjenstand som er utgraven skal òg reknast som stolen i visse situasjonar, dersom dette er i samsvar med lovgjevinga i staten der utgravinga fann stad. *Artikkel 3 nr. 3* inneheld fristar om forelding av krav om restitusjon av stolne kulturgjenstandar. Eit krav skal setjast fram innan tre år frå det tidspunktet den som fremmer kravet, fekk kjennskap til kor gjenstanden var, og til kven som hadde han. I alle tilfelle må krav setjast fram innan femti år frå tjuveriet fann stad.

Etter *artikkel 3 nr. 4* skal fristen for forelding av tilbakeføring av kulturgjenstandar som utgjer ein integrert del av eit identifisert minnesmerke eller ein arkeologisk lokalitet, eller som tilhøyrer ei offentleg samling, ikkje vere underlagd ein annan frist for forelding enn tre år.

Etter *artikkel 3 nr. 5* kan kvar konvensjonsstat utan omsyn til *artikkel 3 nr. 4* erklære at eit krav blir forelda etter 75 år eller eventuelt etter eit lengre tidsrom fastsett i lovgjevinga til denne staten. *Artikkel 3 nr. 7* definerer uttrykket «offentleg samling».

Etter *artikkel 3 nr. 8* skal krav om restitusjon av ein heilag eller lokalt viktig kulturgjenstand som tilhøyrer og er i bruk i eit stammesamfunn eller urfolksamfunn i ein konvensjonsstat, som er ein del av tradisjonar eller ritual i dette samfunnet, ha same frist for forelding som offentlege samlingar.

Artikkel 4 fastset at den som har ein stolen kulturgjenstand, og som må levere han tilbake, skal ha rett til ei rimeleg og rettferdig skadebot, dersom han då han skaffa seg gjenstanden verken visste eller rimeleg burde ha visst

at gjenstanden var stolen. Ein skal prøve å få den som overdrog gjenstanden, eller einkvar annan som tidlegare har overdrege han, til å betale skadebot.

Kapittel III i konvensjonen gjeld retur av ulovleg utførte kulturminne.

Artikkel 5 fastset at ein konvensjonsstat kan be styresmaktene i ein annan konvensjonsstat om å gje pålegg om tilbakelevering av ein ulovleg utført kulturgjenstand. Ei oppmoding om tilbakelevering skal fremmast innan tre år frå det tidspunktet då den oppmodande staten fekk kjennskap til kor kulturgjenstanden var og kven som sat med han. Absolutt frist for forelding er femti år frå datoen for utføring eller frå den datoen då gjenstanden skulle ha vore sendt tilbake i samsvar med særskilt løyve.

Av *artikkel 6* går det fram at den som har ein ulovleg utført kulturgjenstand skal ha rett til ei rettfærdig og rimeleg skadebot frå den oppmodande staten, under føresetnad av at vedkomande då han skaffa seg gjenstanden verken visste eller rimeleg burde ha visst at gjenstanden var ulovleg utført. I vurderinga av aktsemda skal det takast omsyn til alle omstende rundt skaffinga, medrekna om løyve til utførsle mangla. Som alternativ til skadebot kan det fastsetjast at den som skal levere gjenstanden tilbake, kan halde fram med å vere eigar. Ein føresetnad for dette er at den oppmodande staten samtykkjer. Utgiftene i samband med tilbakelevering av kulturgjenstandar skal berast av den oppmodande staten.

Artikkel 7 fastset at tilbakeføring ikkje kan skje dersom utførselen ikkje lenger er ulovleg på tidspunktet for oppmoding om tilbakelevering. Dette gjeld også der gjenstanden blei utført mens den som laga han var i live, eller innan femti år etter vedkomandes død. Unntaket er grunna i opphavsretten og retten for kunstnarar til å selje egne kunstverk.

Kapittel IV inneheld alminnelege føresegner.

Etter *artikkel 8* skal krav og oppmodingar etter konvensjonen fremmast for domstolane eller andre kompetente styresmakter i konvensjonsstaten der kulturgjenstanden er, og for dei domstolane eller andre kompetente styresmakter som elles har domsmakt etter gjeldande reglar i konvensjonsstatane. Partane kan bli samde om å vise tvisten til annan domstol med domsmakt eller annan kompetent styresmakt, eller til skilssdom. Utan omsyn til kor kravet eller oppmodinga blir fremma, kan det treffast mellombels tiltak, medrekna mellombels avgjerd av domstolen.

Artikkel 9 fastset at konvensjonen ikkje hindrar konvensjonsstatene frå å bruke reglar som er gunstigare for tilbakeføring enn dei som er fastsette i konvensjonen. Ein konvensjonsstat pliktar ikkje å godta eller fullbyrde ei avgjerd av ein domstol eller anna kompetent styresmakt i ein annan konvensjonsstat når ho vik frå føresegnene i denne konvensjonen. Når det gjeld tilbakeverkande kraft, heiter det at føresegnene bare kjem i bruk på kulturgjenstandar som er stolne etter at konvensjonen har teke til å gjelde for staten der kravet blir fremma. Dette er under føresetnad av at gjenstanden blei stolen frå territoriet til ein konvensjonsstat etter at konvensjonen tok til å gjelde for denne staten, eller at gjenstanden var i konvensjonsstaten etter same tidspunktet.

Etter *artikkel 10* får føresegnene bare verknad for kulturgjenstandar som er ulovleg utførde etter at konvensjonen tok til å gjelde for den oppmodande staten og for staten der oppmodinga blir framsett. Føresegnene i konvensjonen legitimerer ikkje ulovlege transaksjonar, uansett slag, som har funne stad

før konvensjonen tok til å gjelde. Han er heller ikkje til hinder for å fremme krav med andre rettsmiddel enn dei som følgjer av konvensjonen.

Kapittel V inneheld slutføresegner.

Artikkel 11 har føresegner om mellom anna underteikning, ratifikasjon og tiltreding til konvensjonen.

Artikkel 12 fastset at konvensjonen tek til å gjelde den første dagen i den sjette månaden etter datoen for deponering av det femte dokumentet for ratifikasjon-, godtaking-, godkjenning- eller tiltreding.

Artikkel 13 inneheld ei føresegn om at konvensjonen ikkje har verknad for rettsleg bindande internasjonale dokument som inneheld føresegner om dei same spørsmåla som blir regulerte i konvensjonen, med mindre ein stat gjev erklæring om det motsette. Konvensjonsstatane kan også inngå multilaterale eller bilaterale avtaler for betre bruk av konvensjonen. Konvensjonstatar som er medlemmer av organisasjonar for økonomisk integrasjon eller regionale einingar, kan erklære at dei vil bruke dei interne reglane til desse organisasjonane eller einingane, der verkeområdet til dei interne reglane og konvensjonen fell saman.

Som følgje av medlemskap i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) har Noreg gjennomført rådsdirektiv 93/7/EØF om tilbakelevering av kulturgjenstander som er fjernet ulovlig fra en medlemsstats territorium, i kulturminneloven §§ 23 a-23 f. Verkeområdet til desse reglane fell saman med konvensjonen, og Noreg vil for EØS-området bruke reglane i rådsdirektivet.

Noreg vil derfor gje følgjande erklæring i medhald av artikkel 13: «Innanfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) skal dei interne EØS-reglane gjelde».

Artikkel 14 inneheld føresegner om at ein stat som utgjer fleire territoriale einingar, kan gje ei erklæring om kva territorium konvensjonen skal gjelde for. I artikkel 14 nr. 4 heiter det at dersom ein konvensjonsstat ikkje gjev ei slik erklæring, skal konvensjonen gjelde for alle territoriale einingar som høyrer til denne staten.

Konvensjonen skal for Noreg omfatte alle territoriale einingar. I tillegg til Fastlands-Noreg skal konvensjonen gjelde for Svalbard, Jan Mayen og bilanda.

I *artikkel 15* heiter det at erklæringar som ein stat gjev under konvensjonen, skal stadfestast av depositaren. Erklæringar kan når som helst trekkjast tilbake.

I *artikkel 16* står det at ein konvensjonsstat skal meddele depositaren korleis krav om restitusjon eller tilbakesending skal fremmast i denne staten.

Artikkel 17 fastset at konvensjonsstatane seinast seks månader etter tilslutning skal gje depositaren skriftleg informasjon om den nasjonale lovgjevinga som regulerer utførsel av kulturgjenstandar.

Artikkel 18 fastset at det ikkje kan takast andre atterhald enn dei som uttrykkeleg følgjer av konvensjonen.

I *artikkel 19* står det at konvensjonen fritt kan seiast opp. Oppseiinga tek til å gjelde den første dagen i den sjette månaden etter at han blei levert hos depositaren.

Etter *artikkel 20* skal Unidroit med jamne mellomrom vurdere korleis konvensjonen verkar i praksis.

Av *artikkel 21* går det fram at Italia er depositar for konvensjonen.

I *vedlegget* til konvensjonen er dei ulike kulturgjenstandane som er omfatta av konvensjonen førde opp.

4 Gjennomføringa av konvensjonen i norsk rett

Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner har føresegner som regulerer tilbakelevering av ulovleg utførte kulturgjenstandar innanfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS). Føresegnene er tekne inn i kulturminnelova som følgje av gjennomføringa av rådsdirektiv 93/7/EØF av 15. mars 1993 om tilbakelevering av kulturgjenstandar.

Når det gjeld stolne kulturminne, har lov om hevd og lov om godtroerverv føresegner som til ein viss grad regulerer dette. Konvensjonen vik på nokre punkt frå ordningane i desse lovene. Unntak kan gjerast i avtale med framand stat, jf. lov om godtroerverv § 5 og lov om hevd § 1 fjerde ledd, og konvensjonen kan dermed gjennomførast i norsk rett utan lovendring. Føresegnene i konvensjonen vil likevel bli innarbeidde i desse lovene.

Ei tiltreding til konvensjonen gjer det derfor naudsynt med endring i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner, lov av 9. desember 1966 nr. 1 om hevd og lov av 2. juni 1978 nr. 37 om godtroerverv av løsøre. Dette vil føre til at ein får føresegner som regulerer dette tilhøvet både innanfor og utanfor EØS-området.

Odelstingsproposisjon om lovendringar vil bli fremma av Miljøverndepartementet i juni 2000.

Kulturminnelova har ikkje direkte verknad på Svalbard og Jan Mayen og bilanda, jf. lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 2, lov av 27. februar 1930 nr. 2 om Jan Mayen § 2 og lov av 27. februar 1930 nr. 3 om Bouvet-øya, Peter I's øy og Dronning Maud land m.m. § 2. Gjennomføring av konvensjonen for Svalbard og Jan Mayen vil gjere det naudsynt med endring i føresegn om kulturminnevern av 24. januar 1992 nr. 34 for Svalbard og av 21. juni 1974 nr. 8 792 for Jan Mayen. Når det gjeld bilanda blir det lagt opp til å gjennomføre konvensjonen i ei eiga føresegn.

5 Vurdering

Merksemda omkring ulovleg omsetnad av kulturgjenstandar internasjonalt er aukande, og det er naudsynt med eit betre internasjonalt samarbeid når det gjeld vern av kulturminne. Unidroit-konvensjonen om tilbakeføring av stolne eller ulovleg utførte kulturgjenstandar sikrar tilbakeføring av slike gjenstandar som urettmessig er førde ut av eit land. Det er viktig å støtte eit internasjonalt regelverk på dette området. Det er derfor viktig for Noreg å ratifisere Unidroit-konvensjonen om stolne eller ulovleg utførte kulturgjenstandar.

Konvensjonen vil kunne føre til fleire oppmodingar om hjelp til å finne kulturgjenstandar, og ein auka bruk av domstolane til å handsame krav om tilbakeending m.v. Til no har det vore svært få slike saker etter det tilsvarande regelverket i EØS-området, slik at ein reknar med at norsk tiltreding til Unidroit-konvensjonen ikkje vil få særlege økonomiske eller administrative konsekvensar for Noreg.

Miljøverndepartementet tilrår at Noreg tiltrer konvensjonen. Utanriksdepartementet sluttar seg til dette.

Utanriksdepartementet

t i l r å r :

At Dykkar Majestet godkjenner og skriv under eit framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til tiltreding til Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995 om stolne eller ulovleg utførte kulturgjenstandar.

Vi HARALD, Noregs Konge,

s t a d f e s t e r:

Stortinget blir bedt om å gjere vedtak om samtykke til tiltreding til Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995 om stolne eller ulovleg utførte kulturgjenstandar, i samsvar med eit framlagt forslag.

Tilråding frå Utanriksdepartementet ligg ved.

Vedlegg 1

Unidroit convention on stolen or illegally exported cultural objects

The states parties to this convention,

assembled in Rome at the invitation of the Government of the Italian Republic from 7 to 24 June 1995 for a Diplomatic Conference for the adoption of the draft Unidroit Convention on the International Return of Stolen or Illegally Exported Cultural Objects.

convinced of the fundamental importance of the protection of cultural heritage and of cultural exchanges for promoting understanding between peoples, and the dissemination of culture for the wellbeing of humanity and the progress of civilisation,

deeply concerned by the illicit trade in cultural objects and the irreparable damage frequently caused by it, both to these objects themselves and to the cultural heritage of national, tribal, indigenous or other communities, and also to the heritage of all peoples, and in particular by the pillage of archaeological sites and the resulting loss of irreplaceable archaeological, historical and scientific information,

determined to contribute effectively to the fight against illicit trade in cultural objects by taking the important step of establishing common, minimal legal rules for the restitution and return of cultural objects between Contracting States, with the objective of improving the preservation and protection of the cultural heritage in the interest of all,

emphasising that this Convention is intended to facilitate the restitution and return of cultural objects, and that the provision of any remedies, such as compensation, needed to effect restitution and return in some States, does not imply that such remedies should be adopted in other states,

affirming that the adoption of the provisions of this Convention for the future in no way confers any approval or legitimacy upon illegal transactions of whatever kind which may have taken place before the entry into force of the Convention,

conscious that this Convention will not by itself provide a solution to the problems raised by illicit trade, but that it initiates a process that will enhance international cultural co-operation and maintain a proper role for legal trading and inter-State agreements for cultural exchanges,

acknowledging that implementation of this Convention should be accompanied by other effective measures for protecting cultural objects, such as the development and use of registers, the physical protection of archaeological sites and technical co-operation,

recognising the work of various bodies to protect cultural property, particularly the 1970 UNESCO Convention on illicit traffic and the development of codes of conduct in the private sector,

have agreed as follows:

Chapter I

Scope of application and definition

Article 1

This Convention applies to claims of an international character for

- a) the restitution of stolen cultural objects;
- b) the return of cultural objects removed from the territory of a Contracting State contrary to its law regulating the export of cultural objects for the purpose of protecting its cultural heritage (hereinafter «illegally exported cultural objects»).

Article 2

For the purposes of this Convention, cultural objects are those which, on religious or secular grounds, are of importance for archaeology, prehistory, history, literature, art or science and belong to one of the categories listed in the Annex to this Convention.

Chapter II

Restitution of stolen cultural objects

Article 3

1. The possessor of a cultural object which has been stolen shall return it.
2. For the purposes of this Convention, a cultural object which has been unlawfully excavated or lawfully excavated but unlawfully retained shall be considered stolen, when consistent with the law of the State where the excavation took place.
3. Any claim for restitution shall be brought within a period of three years from the time when the claimant know the location of the cultural object and the identity of its possessor, and in any case within a period of fifty years from the time of the theft.
4. However, a claim for restitution of a cultural object forming an integral part of an identified monument or archaeological site, or belonging to a public collection, shall not be subject to time limitations other than a period of three years from the time when the claimant knew the location of the cultural object and the identity of its possessor.
5. Notwithstanding the provisions of the preceding paragraph, any Contracting State may declare that a claim is subject to a time limitation of 75 years or such longer period as is provided in its law. A claim made in another Contracting State for restitution of a cultural object displaced from a monument, archaeological site or public collection in a Contracting State making such a declaration shall also be subject to that time limitation.
6. A declaration referred to in the preceding paragraph shall be made at the time of signature, ratification, acceptance approval or accession.
7. For the purposes of this Convention, a «public collection» consists of a group of inventoried or otherwise identified cultural objects owned by:
 - a) a Contracting State
 - b) a regional or local authority of a Contracting State,

- c) a religious institution in a Contracting State; or
 - d) an institution that is established for an essentially cultural, educational or scientific purpose in a Contracting State and is recognised in that State as serving the public interest.
8. In addition, a claim for restitution of a sacred or communally important cultural object belonging to and used by a tribal or indigenous community in a Contracting State as part of that community's traditional or ritual use, shall be subject to the time limitation applicable to public collections.

Article 4

1. The possessor of a stolen cultural object required to return it shall be entitled, at the time of its restitution, to payment of fair and reasonable compensation provided that the possessor neither knew nor ought reasonably to have known that the object was stolen and can prove that it exercised due diligence when acquiring the object.
2. Without prejudice to the right of the possessor to compensation referred to in the preceding paragraph, reasonable efforts shall be made to have the person who transferred the cultural object to the possessor, or any prior transferor, pay the compensation where to do so would be consistent with the law of the State in which the claim is brought
3. Payment of compensation to the possessor by the claimant, when this is required, shall be without prejudice to the right of the claimant to recover it from any other person.
4. In determining whether the possessor exercised due diligence, regard shall be had to all the circumstances of the acquisition, including the character of the parties, the price paid, whether the possessor consulted any reasonably accessible register of stolen cultural objects, and any other relevant information and documentation which it could reasonably have obtained, and whether the possessor consulted accessible agencies or took any other step that a reasonable person would have taken in the circumstances.
5. The possessor shall not be in a more favourable position than the person from whom it acquired the cultural object by inheritance or otherwise gratuitously.

Chapter III

Return of illegally exported cultural objects

Article 5

1. A Contracting State may request the court or other competent authority of another Contracting State to order the return of a cultural object illegally exported from the territory of the requesting State.
2. A cultural object which has been temporarily exported from the territory of the requesting State, for purposes such as exhibition, research or restoration, under a permit issued according to its law regulating its export for the purpose of protecting its cultural heritage and not returned in accordance with the terms of that permit shall be deemed to have been illegally exported.

3. The court or other competent authority of the State addressed shall order the return of an illegally exported cultural object if the requesting State establishes that the removal of the object from its territory significantly impairs one or more of the following interests:
 - a) the physical preservation of the object or of its context;
 - b) the integrity of a complex object;
 - c) the preservation of information of, for example, a scientific or historical character,
 - d) the traditional or ritual use of the object by a tribal or indigenous community,or establishes that the object is of significant cultural importance for the requesting State.
4. Any request made under paragraph 1 of this article shall contain or be accompanied by such information of a factual or legal nature as may assist the court or other competent authority of the State addressed in determining whether the requirements of paragraphs 1 to 3 have been met.
5. Any request for return shall be brought within a period of three years from the time when the requesting State knew the location of the cultural object and the identity of its possessor, and in any case within a period of fifty years from the date of the export or from the date on which the object should have been returned under a permit referred to in paragraph 2 of this article.

Article 6

1. The possessor of a cultural object who acquired the object after it was illegally exported shall be entitled, at the time of its return, to payment by the requesting State of fair and reasonable compensation, provided that the possessor neither knew nor ought reasonably to have known at the time of acquisition that the object had been illegally exported.
2. In determining whether the possessor knew or ought reasonably to have known that the cultural object had been illegally exported, regard shall be had to the circumstances of the acquisition, including the absence of an export certificate required under the law of the requesting State.
3. Instead of compensation, and in agreement with the requesting State, the possessor required to return the cultural object to that State, may decide:
 - a) to retain ownership of the object; or
 - b) to transfer ownership against payment or gratuitously to a person of its choice residing in the requesting State who provides the necessary guarantees.
4. The cost of returning the cultural object in accordance with this article shall be borne by the requesting State, without prejudice to the right of that State to recover costs from an other person.
5. The possessor shall not be in a more favourable position than the person from whom it acquired the cultural object by inheritance or otherwise gratuitously.

Article 7

1. The provisions of this Chapter shall not apply where:

- a) the export of a cultural object is no longer illegal at the time at which the return is requested; or
 - b) the object was exported during the lifetime of the person who created it or within a period of fifty years following the death of that person.
2. Notwithstanding the provisions of sub-paragraph (b) of the preceding paragraph, the provisions of this Chapter shall apply where a cultural object was made by a member or members of a tribal or indigenous community for traditional or ritual use by that community and the object will be returned to that community.

Chapter IV

General provisions

Article 8

1. A claim under Chapter II and a request under Chapter III may be brought before the courts or other competent authorities of the Contracting State where the cultural object is located, in addition to the courts or other competent authorities otherwise having jurisdiction under the rules in force in Contracting States.
2. The parties may agree to submit the dispute to any court or any other competent authority or to arbitration.
3. Resort may be had to the provisional, including protective, measures available under the law of the Contracting State where the object is located even when the claim for restitution or request for return of the object is brought before the courts or other competent authorities of another Contracting State.

Article 9

1. Nothing in this Convention shall prevent a Contracting State from applying any rules more favourable to the restitution or the return of stolen or illegally exported cultural objects than provided for by this Convention.
2. This article shall not be interpreted as creating an obligation to recognise or enforce a decision of a court or other competent authority of another Contracting State that departs from the provisions of this Convention.

Article 10

1. The provisions of Chapter II shall apply only in respect of a cultural object that is stolen after this Convention enters into force in respect of the State where the claim is brought, provided that:
 - a) the object was stolen from the territory of a Contracting State after the entry into force of this Convention for that State; or
 - b) the object is located in a Contracting State after the entry into force of the Convention for that State.
2. The provisions of Chapter III shall apply only in respect of a cultural object that is illegally exported after this Convention enters into force for the requesting State as well as the State where the request is brought.

3. This Convention does not in any way legitimise any illegal transaction of whatever nature which has taken place before the entry into force of this Convention or which is excluded under paragraphs (1) or (2) of this article, nor limit any right of a State or other person to make a claim under remedies available outside the framework of this Convention for the restitution or return of a cultural object stolen or illegally exported before the entry into force of this Convention.

Chapter V

Final provisions

Article 11

1. This Convention is open for signature at the concluding meeting of the Diplomatic Conference for the adoption of the draft Unidroit Convention on the International Return of Stolen or Illegally Exported Cultural Objects and will remain open for signature by all States at Rome until 30 June 1996.
2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by States which have signed it.
3. This Convention is open for accession by all States which are not signatory States as from the date it is open for signature.
4. Ratification, acceptance, approval or accession is subject to the deposit of a formal instrument to that effect with the depositary.

Article 12

1. This Convention shall enter into force on the first day of the sixth month following the date of deposit of the fifth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. For each State that ratifies, accepts, approves or accedes to this Convention after the deposit of the fifth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force in respect of that State on the first day of the sixth month following the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 13

1. This Convention does not affect any international instrument by which any Contracting State is legally bound and which contains provisions on matters governed by this Convention, unless a contrary declaration, is made by the States bound by such instruments.
2. Any Contracting State may enter into agreements with one or more Contracting States, with a view to improving the application of this Convention in their mutual relations. The States which have concluded such an agreement shall transmit a copy to the depositary.
3. In their relations with each other, Contracting States which are Members of organisations of economic integration or regional bodies may declare that they will apply the internal rules of these organisations or bodies and will not therefore apply as between these States the provisions of this Convention the scope of application of which coincides with that of those rules.

Article 14

1. If a Contracting State has two or more territorial units, whether or not possessing different systems of law applicable in relation to the matters dealt with in this Convention, it may, at the time of signature or of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that this Convention is to extend to all its territorial units or only to one or more of them, and may substitute for its declaration another declaration at any time.
2. These declarations are to be notified to the depositary and are to state expressly the territorial units to which the Convention extends.
3. If, by virtue of a declaration under this article, this Convention extends to one or more but not all of the territorial units of a Contracting State, the reference to:
 - a) the territory of a Contracting State in Article 1 shall be construed as referring to the territory of a territorial unit of that State;
 - b) a court or other competent authority of the Contracting State or of the State addressed shall be construed as referring to the court or other competent authority of a territorial unit of that State;
 - c) the Contracting State where the cultural object is located in Article 8 (1) shall be construed as referring to the territorial unit of that State where the object is located.
 - d) the law of the Contracting State where the object is located in Article 8 (3) shall be construed as referring to the law of the territorial unit of that State where the object is located; and
 - e) a Contracting State in Article 9 shall be construed as referring to a territorial unit of that State.
4. If a contracting State makes no declaration under paragraph 1 of this article, this Convention is to extend to all territorial units of that State.

Article 15

1. Declarations made under this Convention at the time of signature are subject to confirmation upon ratification, acceptance or approval.
2. Declarations and confirmations of declarations are to be in writing and to be formally notified to the depositary.
3. A declaration shall take effect simultaneously with the entry into force of this Convention in respect of the State concerned. However, a declaration of which the depositary receives formal notification after such entry into force shall take effect on the first day of the sixth month following the date of its deposit with the depositary.
4. Any State which makes a declaration under this Convention may withdraw it at any time by a formal notification in writing addressed to the depositary. Such withdrawal shall take effect on the first day of the sixth month following the date of the deposit of the notification.

Article 16

1. Each Contracting State shall at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, declare that claims for the restitution, or requests for the return, of cultural objects brought by a State under Article 8 may be submitted to it under one or more of the following procedures:

- a) directly to the courts or other competent authorities of the declaring State;
 - b) through an authority or authorities designated by that State to receive such claims or requests and to forward them to the courts or other competent authorities of that State;
 - c) through diplomatic or consular channels.
2. Each contracting State may also designate the courts or other authorities competent to order the restitution or return of cultural objects under the provisions of Chapters II and III.
 3. Declarations made under paragraphs 1 and 2 of this article may be modified at any time by a new declaration.
 4. The provisions of paragraphs 1 to 3 of this article do not affect bilateral or multilateral agreements on judicial assistance in respect of civil and commercial matters that may exist between Contracting States.

Article 17

Each Contracting State shall, no later than six months following the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, provide the depositary with written information in one of the official languages of the Convention concerning the legislation regulating the export of its cultural objects. This information shall be updated from time to time as appropriate.

Article 18

No reservations are permitted except those expressly authorised in this Convention.

Article 19

1. This Convention may be denounced by any State Party, at any time after the date on which it enters into force for that State, by the deposit of an instrument to that effect with the depositary.
2. A denunciation shall take effect on the first day of the sixth month following the deposit of the instrument of denunciation with the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the instrument of denunciation it shall take effect upon the expiration of such longer period after its deposit with the depositary.
3. Notwithstanding such a denunciation, this Convention shall nevertheless apply to a claim for restitution or a request for return of a cultural object submitted prior to the date on which the denunciation takes effect.

Article 20

The President of the International Institute for the Unification of Private Law (Unidroit) may at regular intervals, or at any time at the request of five Contracting States, convene a special committee in order to review the practical operation of this Convention.

Article 21

1. This Convention shall be deposited with the Government of the Italian Republic.
2. The Government of the Italian Republic shall:
 - a) inform all States which have signed or acceded to this Convention and the President of the International Institute for the Unification of Private Law (Unidroit) of:
 - i. each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, together with the date thereof;
 - ii. each declaration made in accordance with this Convention;
 - iii. the withdrawal of any declaration;
 - iv. the date of entry into force of this Convention;
 - v. the agreements referred to in Article 13;
 - vi. the deposit of an instrument of denunciation of this Convention together with the date of its deposit and the date on which it takes effect;
 - b) transmit certified true copies of this Convention to all signatory States, to all States acceding to the Convention and to the President of the International Institute for the Unification of Private Law (Unidroit);
 - c) perform such other functions customary for depositaries.

In witness whereof the undersigned plenipotentiaries, being duly authorised, have signed this Convention.

Done at Rome, this twenty-fourth day of June, one thousand nine hundred and ninety-five, in a single original, in the English and French languages, both texts being equally authentic.

Annex

- a) Rare collections and specimens of fauna, flora, minerals and anatomy, and objects of palaeontological interest;
- b) property relating to history, including the history of science and technology and military and social history, to the life of national leaders, thinkers, scientists and artists and to events of national importance;
- c) products of archaeological excavations (including regular and clandestine) or of archaeological discoveries;
- d) elements of artistic or historical monuments or archaeological sites which have been dismembered;
- e) antiquities more than one hundred years old, such as inscriptions, coins and engraved seals;
- f) objects of ethnological interest;
- g) property of artistic interest, such as:
 - i. pictures, paintings and drawings produced entirely by hand on any support and in any material (excluding industrial designs and manufactured articles decorated by hand);
 - ii. original works of statuary art and sculpture in any material;
 - iii. original engravings, prints and lithographs;
 - iv. original artistic assemblages and montages in any material;
- h) rare manuscripts and incunabula, old books, documents and publications of special interest (historical, artistic, scientific, literary, etc.;) singly or in

- collections;
- i) postage, revenue and similar stamps, singly or in collections;
 - j) archives, including sound, photographic and cinematographic archives;
 - k) articles of furniture more than one hundred years old and old musical instruments.

Unidroits konvensjon om stjalne eller ulovlig utførte kulturgjenstander

De stater som er part i denne konvensjon,

som er kommet sammen på invitasjon fra Republikken Italias regjering til en diplomatkonferanse i Roma fra 7. til 24. juni 1995, for å vedta utkastet til Unidroits konvensjon om internasjonal retur av stjalne eller ulovlig utførte kulturgjenstander,

som er overbevist om at vern om kulturarven og kulturutveksling er av grunnleggende betydning for å fremme mellomfolkelig forståelse, og det samme er kulturformidling for menneskehetens velferd og vår sivilisasjons utvikling,

som er dypt bekymret over den ulovlige handelen med kulturgjenstander og den uopprettelige skade som dette ofte forårsaker, både på selve gjenstandene og på nasjonalstaters, stammesamfunns, urbefolkningssamfunns eller andre samfunns kulturarv, og på hele menneskehetens felles arv, og som særlig beklager plyndringen av arkeologiske lokaliteter og det tap av uerstattelig arkeologisk, historisk og vitenskapelig informasjon som derav følger,

som er bestemt på å bidra effektivt til kampen mot ulovlig handel med kulturgjenstander ved å fastsette felles rettslige minimumsregler om restitusjon og retur av kulturminner mellom konvensjonsstatene, for det formål å bedre bevaringen og vernet av kulturarven, noe som er i alles interesse,

som understreker at denne konvensjon har som formål å lette restitusjon og retur av kulturgjenstander, og at innføring av visse ordninger, for eksempel erstatning, som i enkelte stater er en nødvendighet for å kunne sikre restitusjon og retur, ikke betyr at slike tiltak bør vedtas i andre stater,

som bekrefter at vedtakelse av bestemmelsene i denne konvensjon ikke på noen måte betyr en fremtidig godkjenning eller legitimering av noen form for ulovlige transaksjoner som har funnet sted før konvensjonens ikrafttredelse,

som er oppmerksom på at denne konvensjon alene ikke vil kunne løse de problemer som den ulovlige handelen medfører, men at den setter i gang en prosess som skal styrke det internasjonale kultursamarbeidet, der lovlig handel og mellomstatlige kulturutvekslingsavtaler får sin rettmessige plass,

som erkjenner at samtidig med gjennomføringen av denne konvensjon bør det også treffes andre effektive vernetiltak for kulturminner, som for eksempel utarbeidelse og bruk av registre, fysisk vern av arkeologiske lokaliteter og teknisk samarbeid,

som berømmer det arbeid ulike organer har nedlagt i kulturminnevernet, særlig UNESCOs 1970-konvensjon om ulovlig import og eksport av kulturminner, og ulovlig overføring av eiendomsrett til kulturminner,

er blitt enige om følgende:

Kapittel I

Virkeområde og definisjon

Artikkel 1

Denne konvensjon får anvendelse på krav av internasjonal karakter om:

- a) restitusjon av stjalne kultur-
gjenstander;
- b) retur av kultur-
gjenstander som er fjernet fra en konvensjonsstats territo-
rium i strid med denne stats lovgivning om utførsel av kultur-
gjenstander med henblikk på vern av kulturarven (heretter kalt «ulovlig utførte kultur-
gjenstander»).

Artikkel 2

For denne konvensjons formål er kultur-
gjenstander gjenstander som av reli-
giøse eller ikke-religiøse grunner har arkeologisk, forhistorisk, historisk, litte-
rær, kunstnerisk eller vitenskapelig verdi, og som tilhører en av de kategorier
som er oppført i vedlegget til denne konvensjon.

Kapittel II

Restitusjon av stjalne kulturminner

Artikkel 3

1. Den som har en stjalet kultur-
gjenstand i sin besittelse, skal levere den til-
bake.
2. For denne konvensjons formål skal en kultur-
gjenstand som er utgravd på
ulovlig måte, eller utgravd på lovlig måte, men beholdt på ulovlig måte,
anses som stjalet, når dette er i samsvar med lovgivningen i staten der
utgravningen fant sted.
3. Ethvert krav om restitusjon skal fremmes innen tre år fra tidspunktet da
den som fremmer kravet, fikk kjennskap til hvor kultur-
gjenstanden befant seg og hvem som hadde den i sin besittelse, og under alle omstendigheter
innen femti år fra tyveriet fant sted.
4. Et krav om restitusjon av en kultur-
gjenstand som utgjør en integrerende
del av et identifisert minnesmerke eller en arkeologisk lokalitet, eller som
tilhører en offentlig samling, skal imidlertid ikke være undergitt annen fore-
eldelsesfrist enn et tidsrom på tre år fra tidspunktet da den som fremmer
kravet, fikk kjennskap til hvor kultur-
gjenstanden befant seg og hvem som
hadde den i sin besittelse.
5. Uten hensyn til bestemmelsene i foregående ledd kan enhver konven-
sjonsstat erklære at et krav foreldes etter 75 år eller et eventuelt lengre
tidsrom fastsatt i denne stats lovgivning. Et krav fremmet i en annen kon-
vensjonsstat om restitusjon av en kultur-
gjenstand som er fjernet fra et min-
nesmerke, en arkeologisk lokalitet eller en offentlig samling i en konven-
sjonsstat som avgir en slik erklæring, er også undergitt den samme fore-
eldelsesfrist.
6. En erklæring som nevnt i foregående ledd skal avgis på tidspunktet for
undertegning, ratifikasjon, godkjenning eller tiltredelse.
7. For denne konvensjons formål består en «offentlig samling» av en gruppe

kulturgjenstander som er registrert eller identifisert på annen måte, og som eies av:

- a) en konvensjonsstat;
- b) en regional eller lokal myndighet i en konvensjonsstat;
- c) en religiøs institusjon i en konvensjonsstat; eller
- d) en institusjon som er opprettet hovedsakelig for et kulturelt, pedagogisk eller vitenskapelig formål i en konvensjonsstat, og som i vedkommende stat anses å være i offentlighetens interesse.

8. I tillegg skal et krav om restitusjon av en hellig eller for fellesskapet viktig kulturgjenstand som tilhører og er i bruk i et stammesamfunn eller et urbefolkningssamfunn i en konvensjonsstat, som en del av vedkommende samfunns tradisjoner eller ritualer, være undergitt samme foreldelsesfrist som offentlige samlinger

Artikkel 4

1. Den som har en stjålet kulturgjenstand i sin besittelse og må levere den tilbake, skal på tilbakeleveringstidspunktet ha rett til en rettferdig og rimelig erstatning, forutsatt at vedkommende verken visste eller med rimelighet burde ha visst at gjenstanden var stjålet, og kan bevise at den nødvendige aktsomhet ble utvist da gjenstanden ble ervervet.
2. Med forbehold for besitterens rett til erstatning som nevnt i foregående ledd skal det gjøres rimelige bestrebelser for å få den som overdro kulturgjenstanden til besitteren, eller enhver annen som tidligere har overdratt den, til å betale erstatningen, når dette er i samsvar med lovgivningen i staten der kravet er fremmet.
3. Når det kreves erstatningsutbetaling til besitteren fra den som har fremmet kravet, berører ikke dette sistnevntes rett til å kreve beløpet refundert fra en annen person.
4. For å kunne avgjøre hvorvidt besitteren utviste nødvendig aktsomhet, skal det tas hensyn til alle omstendigheter rundt ervervet, herunder partenes karakter, hvilken pris som er betalt, hvorvidt besitteren undersøkte i et med rimelighet tilgjengelig register over stjalne kulturgjenstander og i eventuell annen relevant informasjon og dokumentasjon som vedkommende med rimelighet kunne ha innhentet, og hvorvidt besitteren rådførte seg med tilgjengelige instanser eller tok andre skritt som en fornuftig person ville ha tatt under liknende omstendigheter.
5. Den som har kulturgjenstanden i sin besittelse, skal ikke være gunstigere stilt enn den person han eller hun har fått overdratt kulturgjenstanden fra, ved arv eller vederlagsfritt på annen måte.

Kapittel III

Retur av ulovlig utførte kulturminner

Artikkel 5

1. En konvensjonsstat kan anmode domstolen eller annen kompetent myndighet i en annen konvensjonsstat om å gi pålegg om retur av en kulturgjenstand som er ulovlig utført fra den anmodende stats territorium.
2. En kulturgjenstand som for utstillings-, forsknings- eller restaureringsfor-

mål har vært midlertidig utført fra den anmodende stats territorium i henhold til en tillatelse utstedt i samsvar med denne stats lovgivning om utførsel av kulturgjenstander med henblikk på vern av kulturarven, og som ikke er sendt tilbake i samsvar med vilkårene i tillatelsen, skal anses som ulovlig utført.

3. Domstolen eller annen kompetent myndighet i den anmodende stat skal gi pålegg om retur av ulovlig utførte kulturgjenstander dersom den anmodende stat fastslår at utførselen av gjenstanden i vesentlig grad går ut over ett eller flere av følgende forhold:
 - a) den fysiske bevaringen av gjenstanden eller av dens omgivelser;
 - b) gjenstandens helhet, når det dreier seg om en sammensatt gjenstand;
 - c) bevaring av informasjon, for eksempel av vitenskapelig eller historisk art;
 - d) et stammesamfunns eller et urbefolkningssamfunns tradisjonelle eller rituelle bruk av gjenstanden, eller fastslår at gjenstanden har vesentlig kulturell verdi for den anmodende stat.
4. Enhver anmodning som fremmes etter nr. 1 i denne artikkel, skal inneholde eller ha vedlagt de faktiske eller rettslige opplysninger som kan sette domstolen eller annen kompetent myndighet i stand til å avgjøre hvorvidt vilkårene i nr. 1-3 er oppfylt.
5. Enhver anmodning om tilbakesendelse skal fremmes innen tre år fra tidspunktet da den anmodende stat fikk kjennskap til hvor kulturminnet befant seg og til hvem som hadde det i sin besittelse, og under alle omstendigheter innen femti år fra utførselsdatoen eller fra den dato gjenstanden skulle ha vært tilbakesendt i henhold til en tillatelse som nevnt i nr. 2 i denne artikkel.

Artikkel 6

1. Den som har en ulovlig utført kulturgjenstand i sin besittelse, og som ervervet gjenstanden etter at den ble ulovlig utført, skal på tilbakesendingstidspunktet ha rett til en rettferdig og rimelig erstatning fra den anmodende stat, forutsatt at vedkommende på ervervstidspunktet verken visste eller med rimelighet burde ha visst at gjenstanden var ulovlig utført.
2. For å kunne avgjøre hvorvidt besitteren visste eller med rimelighet burde ha visst at kulturgjenstanden var ulovlig utført, skal det tas hensyn til alle omstendigheter rundt ervervet, herunder hvorvidt den eksporttillatelse som kreves etter den anmodende stats lovgivning, mangler.
3. Den som har kulturgjenstanden i sin besittelse og må returnere den til den anmodende stat kan, i stedet for erstatning, og dersom den anmodende stat samtykker, bestemme seg for:
 - a) å forbli gjenstandens eier; eller
 - b) å overføre eierskapet, mot betaling eller vederlagsfritt, til en person etter eget valg som er bosatt i den anmodende stat, og som kan gi de nødvendige garantier.
4. Utgiftene i forbindelse med tilbakesendelse av kulturgjenstander i henhold til denne artikkel skal dekkes av den anmodende stat uten at dette forhindrer denne stats rett til å søke utgiftene refundert fra enhver annen person.

5. Den som har gjenstanden i sin besittelse, skal ikke være gunstigere stilt enn den person han eller hun har fått overdratt kulturgjenstanden fra, ved arv eller vederlagsfritt på annen måte.

Artikkel 7

1. Bestemmelsene i dette kapittel får ikke anvendelse når:
 - a) utførselen av et kulturgjenstanden ikke lenger er ulovlig på tidspunktet da det anmodes om tilbakesending; eller
 - b) gjenstanden ble utført mens den som skapte den var i live, eller innen femti år etter vedkommendes død.
2. Uten hensyn til bestemmelsene i bokstav b) i foregående ledd får bestemmelsene i dette kapittel anvendelse når en kulturgjenstand ble skapt av ett eller flere medlemmer av et stammesamfunn eller et urbefolkningssamfunn til tradisjonell eller rituell bruk i vedkommende samfunn; gjenstanden skal da sendes tilbake til dette samfunn.

Kapittel IV

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 8

1. Et krav i henhold til kapittel II og en anmodning i henhold til kapittel III kan fremmes for domstolene eller andre kompetente myndigheter i konvensjonsstaten der kulturgjenstanden befinner seg, samt for de domstoler eller andre kompetente myndigheter som ellers har domsmyndighet etter gjeldende regler i konvensjonsstatene.
2. Partene kan bli enige om å henvise tvisten til en domstol eller annen kompetent myndighet, eller til voldgift.
3. Det kan treffes midlertidige tiltak, herunder midlertidig forføyning, i henhold til lovgivningen i konvensjonsstaten der gjenstanden befinner seg, selv om kravet om restitusjon eller anmodningen om retur av gjenstanden fremmes for domstolene eller andre kompetente myndigheter i en annen konvensjonsstat.

Artikkel 9

1. Ingen bestemmelse i denne konvensjon skal være til hinder for at en konvensjonsstat kan anvende gunstigere regler for restitusjon og retur av stjalne eller ulovlig utførte kulturgjenstander, enn hva som er fastsatt i denne konvensjon.
2. Denne artikkel skal ikke tolkes slik at den innebærer en forpliktelse til å godta eller fullbyrde en avgjørelse avsagt av domstolen eller annen kompetent myndighet i en annen konvensjonsstat, når den avviker fra bestemmelsene i denne konvensjon.

Artikkel 10

1. Bestemmelsene i kapittel II får anvendelse bare på en kulturgjenstand som er stjålet etter at denne konvensjon er trådt i kraft for staten der kravet

fremmes, forutsatt at:

- a) gjenstanden ble stjålet fra en konvensjonsstats territorium etter denne konvensjons ikrafttredelse for vedkommende stat; eller
 - b) gjenstanden befinner seg i en konvensjonsstat etter denne konvensjons ikrafttredelse for vedkommende stat.
2. Bestemmelsene i kapittel III får anvendelse bare på en kulturgjenstand som er ulovlig utført etter at denne konvensjon er trådt i kraft for den anmodende stat og for staten der anmodningen fremmes.
 3. Denne konvensjon legitimerer ikke på noen måte en ulovlig transaksjon, uansett art, som har funnet sted før denne konvensjons ikrafttredelse, eller der bestemmelser ikke får anvendelse etter nr. 1 og 2 i denne artikkel, og den begrenser heller ikke noen stats eller annen persons rett til å fremme et krav i henhold til andre rettsmidler enn dem som foreligger innenfor rammen av denne konvensjon, om restitusjon eller retur av en kulturgjenstand som er stjålet eller ulovlig eksportert før denne konvensjons ikrafttredelse.

Kapittel V

Sluttbestemmelser

Artikkel 11

1. Denne konvensjon er åpen for undertegning på avslutningsmøtet for diplomatkonferansen for vedtakelse av utkastet til Unidroits konvensjon om internasjonal tilbakesendelse av stjalne eller ulovlig utførte kulturgjenstander, og vil forbli åpen for undertegning for alle stater i Roma til 30. juni 1996.
2. Denne konvensjon skal ratifiseres, godtas eller godkjennes av de stater som har undertegnet den.
3. Denne konvensjon er åpen for tiltredelse for alle stater som ikke er signatarstater, fra den dag den er åpen for undertegning.
4. Ratifikasjon, godtakelse, godkjenning eller tiltredelse er undergitt deponering av et formelt dokument, utferdiget for formålet, hos depositaren.

Artikkel 12

1. Denne konvensjon trer i kraft den første dag i den sjette måneden etter deponeringsdatoen for det femte ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokument.
2. Med hensyn til hver stat som ratifiserer, godtar, godkjenner eller tiltrer denne konvensjon etter deponeringen av det femte ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokument skal denne konvensjon tre i kraft for vedkommende stat den første dag i den sjette måneden etter den dag den har deponert sitt ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokument.

Artikkel 13

1. Denne konvensjon berører ikke internasjonale dokumenter som er rettslig bindende for en konvensjonsstat, og som inneholder bestemmelser om

- spørsmål som reguleres ved denne konvensjon, med mindre de stater som er bundet av et slikt dokument, avgir en erklæring om det motsatte.
2. Enhver konvensjonsstat kan inngå avtaler med en eller flere konvensjonsstater med sikte på å bedre anvendelsen av denne konvensjon i forbindelsene dem imellom. Stater som har inngått en slik avtale, skal oversende en kopi til depositaren.
 3. I forbindelsene seg imellom kan konvensjonsstater som er medlemmer av organisasjoner for økonomisk integrasjon eller av regionale enheter, erklære at de vil anvende disse organisasjoners eller enheters interne regler, og at de i disse forbindelser derfor ikke vil anvende de bestemmelser i denne konvensjon hvis virkeområde sammenfaller med virkeområdet for de interne regler.

Artikkel 14

1. Dersom en konvensjonsstat består av to eller flere territoriale enheter kan den, enten disse enheter har ulike rettssystemer med hensyn til de spørsmål som er omhandlet i denne konvensjon eller ikke, på tidspunktet for undertegning eller ved deponering av sitt ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokument, erklære at denne konvensjon skal gjelde for alle dens territoriale enheter, eller bare for én eller enkelte av dem, og kan på ethvert tidspunkt erstatte denne erklæring med en ny erklæring.
2. Disse erklæringer skal meddeles depositaren, og skal uttrykkelig angi for hvilke territoriale enheter konvensjonen gjelder.
3. Dersom denne konvensjon i henhold til en erklæring avgitt i samsvar med denne artikkel, skal gjelde for ett eller flere, men ikke alle territoriale enheter tilhørende en konvensjonsstat, skal henvisning til
 - a) en konvensjonsstats territorium i artikkel 1 forstås som territoriet til en territorial enhet tilhørende vedkommende stat;
 - b) en domstol eller annen kompetent myndighet i konvensjonsstaten eller i den anmodede stat, forstås som en domstol eller annen kompetent myndighet i en territorial enhet tilhørende vedkommende stat;
 - c) konvensjonsstaten der kulturminnet befinner seg, i artikkel 8 nr. 1, forstås som den territoriale enhet tilhørende staten der kulturminnet befinner seg;
 - d) lovgivningen i konvensjonsstaten der gjenstanden befinner seg, i artikkel 8 nr. 3, forstås som lovgivningen i den territoriale enhet tilhørende staten der gjenstanden befinner seg; og
 - e) en konvensjonsstat i artikkel 9 forstås som en territorial enhet tilhørende vedkommende stat.
4. Dersom en konvensjonsstat ikke avgir erklæring i henhold til nr. 1 i denne artikkel, skal denne konvensjon gjelde for samtlige territoriale enheter tilhørende vedkommende stat.

Artikkel 15

1. Erklæringer som er avgitt i henhold til denne konvensjon på undertegningstidspunktet, skal bekreftes i forbindelse med ratifikasjon, godtakelse eller godkjenning.
2. Erklæringer og bekreftelser på erklæringer skal være skriftlige, og de skal

- formelt meddeles depositaren.
3. En erklæring får virkning samtidig med at denne konvensjon trer i kraft for den berørte stat. Erklæringer som er formelt meddelt depositaren etter dette tidspunkt, får imidlertid virkning den første dag i den sjette måneden etter den dag de deponeres hos depositaren.
 4. Enhver stat som avgir en erklæring i henhold til denne konvensjon, kan på ethvert tidspunkt trekke erklæringen tilbake ved en formell, skriftlig underretning til depositaren. Tilbaketrekningen får virkning den første dag i den sjette måneden etter den dag underretningen deponeres.

Artikkel 16

1. Hver konvensjonsstat skal på tidspunktet for undertegning, ratifikasjon, godtakelse, godkjenning eller tiltredelse erklære at krav om tilbakelevering eller anmodninger om tilbakesendelse av kulturminner som fremmes av en stat etter artikkel 8, kan forelegges den etter en eller flere av følgende framgangsmåter:
 - a) direkte for domstolene eller andre kompetente myndigheter i staten som avgir erklæringen;
 - b) gjennom en eller flere myndigheter som av vedkommende stat er utpekt til å motta slike krav eller anmodninger og overbringe dem til domstolene eller andre kompetente myndigheter i vedkommende stat;
 - c) gjennom diplomatiske eller konsulære kanaler.
2. Hver konvensjonsstat kan også utpeke de domstoler eller andre kompetente myndigheter som skal gi pålegg om restitusjon eller retur av kulturgjenstander etter bestemmelsene i kapittel II og III.
3. Erklæringer avgitt etter nr. 1 og 2 i denne artikkel kan på ethvert tidspunkt endres ved en ny erklæring.
4. Bestemmelsene i nr. 1-3 i denne artikkel berører ikke bilaterale eller multilaterale avtaler mellom konvensjonsstatene om rettslig bistand i sivile saker og handelssaker.

Artikkel 17

Hver konvensjonsstat skal senest seks måneder fra den dag den deponerte sitt ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokument, gi depositaren skriftlig informasjon på ett av konvensjonens offisielle språk om den lovgivning som regulerer utførsel av dens kulturminner. Informasjonen skal ajourføres jevnlig etter behov.

Artikkel 18

Det kan ikke tas noen forbehold, bortsett fra de forbehold som uttrykkelig er tillatt ved denne konvensjon.

Artikkel 19

1. Denne konvensjon kan sies opp av enhver stat som er part, på ethvert tidspunkt etter den dag den trer i kraft for vedkommende stat, ved deponering av et oppsigelsesdokument hos depositaren.

2. En oppsigelse får virkning den første dag i den sjettede måneden etter deponering av oppsigelsesdokumentet hos depositaren. Når det er angitt en lengre oppsigelsesfrist i oppsigelsesdokumentet, får oppsigelsen virkning når en slik lengre frist etter deponering av oppsigelsesdokumentet hos depositaren er utløpt.
3. Uten hensyn til en slik oppsigelse får denne konvensjon anvendelse på krav om tilbakelevering eller anmodninger om tilbakesendelse av en kulturgjenstand som er fremmet før den dag oppsigelsen får virkning.

Artikkel 20

Presidenten for Det internasjonale institutt for ensartet privatrett (Unidroit) kan jevnlig, eller på anmodning fra fem konvensjonsstater, kalle sammen en særskilt komité som skal se nærmere på hvordan denne konvensjon virker i praksis.

Artikkel 21

1. Denne konvensjon skal deponeres hos Republikken Italias regjering.
2. Republikken Italias regjering skal:
 - a) underrette alle stater som har undertegnet eller tiltrådt denne konvensjon, og presidenten for Det internasjonale institutt for ensartet privatrett (Unidroit) om:
 - i. hver ny undertegning eller deponering av et ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltrødelsesdokument, samt undertegningens eller deponeringens dato;
 - ii. hver erklæring avgitt i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon;
 - iii. tilbaketrekning av enhver erklæring;
 - iv. datoen for denne konvensjons ikrafttredelse;
 - v. avtaler som nevnt i artikkel 13;
 - vi. deponering av ethvert dokument om oppsigelse av denne konvensjon, samt datoen for deponering og datoen da oppsigelsen får virkning;
 - b) oversende bekreftede kopier av denne konvensjon til alle signatarstater, til alle stater som tiltrer konvensjonen, og til presidenten for Det internasjonale institutt for ensartet privatrett (Unidroit);
 - c) utføre andre oppgaver som vanligvis tilkommer en depositar.

Som bekræftelse på dette har de undertegnede, som er behørig bemyndiget til det, undertegnet denne konvensjon.

Utferdiget i Roma, tjuelfjerde juni nitten hundre og nittifem, i ett original-eksemplarer på engelsk og fransk, med samme gyldighet for begge tekster.

Vedlegg

- a) Sjeldne zoologiske, botaniske, mineralogiske og anatomiske samlinger og arter; gjenstander av paleontologisk interesse;
- b) gjenstander som forteller om historien, herunder vitenskapens og teknologiens historie, militær- og samfunnshistorien, nasjonale lederes, tenkeres, vitenskapsmenns og kunstneres liv, samt hendelser av nasjonal betydning.

- ning;
- c) resultater av arkeologiske utgravninger (både lovlige og ulovlige) eller arkeologiske oppdagelser;
 - d) deler av oppstykkede kunstneriske eller historiske minnesmerker eller arkeologiske lokaliteter;
 - e) antikviteter som er eldre enn 100 år, slik som inskripsjoner, mynter og graverte segl;
 - f) gjenstander av etnologisk interesse;
 - g) gjenstander av kunstnerisk interesse, slik som
 - i. bilder, malerier og tegninger som helt og holdent er utført for hånd, på ethvert underlag og av ethvert materiale (med unntak av industrielle mønstre og hånddekorerte fabrikkfremstilte artikler);
 - ii. originale billedhuggerarbeider og skulpturer i ethvert materiale;
 - iii. originale raderinger, stikk og litografier;
 - iv. originale kunstneriske sammenstillinger og montasjer i ethvert materiale;
 - h) sjeldne manuskripter og inkunabler, gamle bøker, dokumenter og publikasjoner av særlig interesse (historisk, kunstnerisk, vitenskapelig, litterær osv.), enkeltvis eller i samlinger;
 - i) frimerker, stempelmerker og liknende, enkeltvis eller i samlinger;
 - j) arkiver, herunder fonografiske, fotografiske og kinematografiske arkiver;
 - k) møbler og innbo som er eldre enn 100 år, og gamle musikkinstrumenter.
-
-